ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΣΥ.ΠΡΟ.ΔΑ.Τ.)

22/12/2016

ΘΕΜΕΛΕΙΩΔΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ-ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στις 21/12/2016 έχει προχωρήσει στην έκδοση μιας απόφασης σταθμός σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Καταχρηστικές Ρήτρες.

Η υπόθεση αφορούσε ρήτρα «κατώτατου επιτοκίου», η οποία όταν τα διεθνή επιτόκια, που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του βασικού επιτοκίου μειώνονταν, τότε ενεργοποιείτο και οι δανειολήπτες δεν επωφελούνταν από αυτή την μείωση. Η ρήτρα αυτή είχε κριθεί από το Ανώτατο Ισπανικό Δικαστήριο ως καταχρηστική. Τα θέματα που προέκυπταν και εξετάστηκαν από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ήταν δύο:

1. Η Ισπανική Κυβέρνηση, για να προστατεύσει τις ισπανικές τράπεζες οι οποίες βρίσκονται σε δύσκολή οικονομική κατάσταση, υποστήριξε ότι το Ισπανικό Δικαστήριο λανθασμένα έκρινε ότι η εν λόγω ρήτρα ήταν καταχρηστική και υποστήριξε ότι η απόφαση του Ισπανικού Δικαστήριο έδιδε μεγαλύτερη προστασία στους καταναλωτές από αυτήν που προνοούσε η Ευρωπαϊκή Νομοθεσία.

   Η θέση αυτή, όχι μόνο απορρίφθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, αλλά το τελευταίο προχώρησε να ξεκαθαρίσει ότι η πληροφόρηση πριν από τη σύναψη της σύμβασης, σχετικά με τους όρους και τις συνέπειες αυτών, είναι ουσιώδους σημασίας για τους καταναλωτές. Το Ευρωπαϊκό τόνισε ότι είναι βάσει ιδίως της πληροφόρησης αυτής που ο καταναλωτής αποφασίζει αν επιθυμεί να δεσμεύεται από τους όρους που έχει διατυπώσει προηγουμένως η Τράπεζα. Ως εκ τούτου, όπως αναφέρει, η εξέταση του καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας, στην περίπτωση που ο καταναλωτής δεν διέθετε, πριν από τη σύναψη της σύμβασης, την αναγκαία πληροφόρηση σχετικά με τους όρους και τις

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

συνέπειες τους, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Ευρωπαϊκής οδηγίας για προστασία των καταναλωτών.

- Δηλαδή οι πρακτικές των Τραπεζών που άλλα έλεγαν στους πελάτες και άλλα τους έβαζαν να υπογράφουν τυγχάνουν εξέτασης υπό το μικροσκόπιο της ευρωπαϊκής αυτής οδηγίας. Η συνηθισμένη φράση των τραπεζών «**μα υπόγραψες το**», πλέον ξεκάθαρα και αυθεντικά έχει αντιμετωπιστεί.

- Η απόφαση αυτή είναι καταλυτικής σημασίας και για τις Κυπριακές Τράπεζες οι οποίες έχουν προβεί σε παρόμοιες πρακτικές, γεγονός που έχουν φροντίσει να περάσει απαρατήρητο από το ευρύ κοινό, που δεν γνωρίζει για τις διακυμάνσεις των διεθνών επιτοκίων.

  Συγκεκριμένα, όταν τα διεθνή δανειστικά επιτόκια μειώνονταν, οι κυπριακές Τράπεζας μονομερώς αύξαναν το περιθώριο κέρδους τους, για να δείχνουν κέρδη και οι υψηλά ιστάμενοι να παίρνουν bonus, με αποτέλεσμα οι πελάτες να μην επωφελούνται από την μείωση. Όχι μόνο αυτό, αλλά μετά, οι Τράπεζες 'έπειθαν' τους δανειολήπτες να υπογράψουν καινούργια συμφωνία με διαφορετική βάση επιτόκιο ή και διαφορετικό επιτόκιο, αποκρύπτοντας τους την μείωση των αρχικά εφαρμοστέων βασικών επιτοκίων. **Ο Σύνδεσμος μας είχε ήδη εγείρει το συγκεκριμένο θέμα και έχουμε ήδη προβεί και σε σχετικές καταγγελίες στις 13/9/2016** στην Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών καθώς και στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο.

  Η απόφαση αυτού του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου θα βοηθήσει τα δύο πιο πάνω επίσημα όργανα του κράτους ώστε να εκτελέσουν την αποστολή τους.

2. Το δεύτερο θέμα που εξετάστηκε από το Ευρωπαϊκό, ήταν κατά πόσο η ρήτρα «κατώτατου επιτοκίου, παύει να έχει εφαρμογή από την μέρα που έχει κριθεί ως καταχρηστική (αυτό προέκυπτε βάσει καλά εδραιωμένης Ισπανικής Νομολογίας) ή εάν το ενωσιακό δίκαιο απαιτούσε το υπόλοιπο των δανείων να επαναϋπολογιστεί ως αν η εν λόγω ρήτρα να μην υπήρξε ποτέ.

   Το ευρωπαϊκό Δικαστήριο ξεκάθαρα έκρινε ότι για να μπορεί να υπάρξει πλήρης απονομή της δικαιοσύνης θα πρέπει **ο καταναλωτής να αποζημιωθεί με τέτοιο τρόπο**

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ούτως ώστε να μπει στην θέση που θα ήταν εάν η εν λόγω καταχρηστική ρήτρα δεν υπήρξε ποτέ μέσα στο συμβόλαιο.

Για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η προστασία των καταναλωτών, οι οποίοι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους επαγγελματίες, αποτελεί **θέμα δημοσίου συμφέροντος και αποτελεί υποχρέωση του κράτους να προβλέπει κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα** προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από έναν επαγγελματία με καταναλωτές.

Σε αυτή την βάση, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ανέτρεψε καλά εδραιωμένη εγχώρια Νομολογία κράτους-μέλους και οι Ισπανικές Τράπεζας σήμερα καλούνται να αποζημιώσουν τους δανειολήπτες για τα ποσά τα οποία έχουν υπερχρεωθεί μέχρι στιγμής από την εφαρμογή της εν λόγω καταχρηστικής ρήτρας.

Η απόφαση αυτή δίδει ξεκάθαρη καθοδήγηση στα Δικαστήρια των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καθαρίζει τα υποχρεωτικά αυστηρά πλαίσια ερμηνείας της οδηγίας σε σχέση με τις καταχρηστικές ρήτρες και την σημασία της δεδομένου ότι υπερισχύει της εσωτερικής νομοθεσίας.

Ήρθε η ώρα να βάλουμε ένα τέλος σε αυτές τις πρακτικές. Οι τράπεζες πρέπει να εισπράττουν αυτά που νομίμως δικαιούνται και όχι στην βάση τέτοιων καταχρηστικών ρητρών να διεκδικούν υπέρογκα ποσά που δεν δικαιούνται.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Κώστας Μελάς
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥ.ΠΡΟ.ΔΑ.Τ